

1

0-10

Banenyana ba ya dipheteng.b.
27

File ele banenyana ka letsatsi le lengwê ba lakana go ya kiphetheng. Ba tsoga bosego ba tloga. Ba ile ge ba tswelê ka lesôrô, ba be ba tso bitsa ngwanenyana yeo ba reng ke

Mogomona, Imagwê are "Mogomana Weee"! ore go kwa kopeka e lla o re go tshaba o be o tle o kwatane pele ga ka. Mogomana a kwataelo yo Imagwê. ka baka la go tšea a thôma go ba le masêmô a sepela a fuile tsêbê.

Ge ba fihlile moo ba thôma go gašana le lesodi ba tôpa diphepa Ge ba sa itebetše ba kwa modumo o mogolo ore:

"Kopêle a metse ya Marêna,
Metse ya banyana ba Mabokane
Ditshaba ka moka di ile kae?"

Mogomana ka baka la go dula a fuile tsêbê, a bitsa are "Hee batho nke lere tuu" Selo sere kapêka. Banenya a ka go se šetše bare bare gape wena o tšega kudu ga gona selômo.

Go duma hlogo yeo ya gago

2 Molatelo are ale kua kgale a mokwa

are "File, Mogomana nke o fodise êsê(hlogo), o tla itshenya ka bofyêga.

Kapeka ya boeletso ya lla. Ba se ke ba o ekwa ka gore ba be b ba kaantshotsana diphepa. Mogomana a re "Nna kea le tl gela, nna o rile o re go kwa kapeka o tshabe.

Bare go ona "ena tshaba otlo tsoga o ikapere o re duma ge re diapere reyo dinakeng. Byale Mogomana a thoma go šomiša Menwana ya maoto, a re go phorihla a lebile gae Mosesana wa ba wa ya ka thokô Mahlwana a ba a dula phatlaneng.

Ge a tsena ka w gae ga a ka a kgona le go dula fase o ilo fetela ka Mafuri a tsena ka sesegong.

O be aena le pheta le tee,

ba re ba sa botsisa bana bana ba bona, motho are "iiiuu, nke
le lebelele lena kwa thabeng.

- 3 Dihlare di be di sisinyega ka moka, kapêka ya ba tôpatôpêla
gwa šola go itshola koko'a Molatêlô are "Ngwona-Mogana-Gotšwa
o wetše dikomeng are dikôma ke tšešo.

Mphlo sa mosela wa seripa.

Khudu le Tau

Erile ka letsatsi le lengwe khudu e sepela ya humana tau
ena le bana ba yôna ba bantši. Yare go tau "Morena, ere ke golê
le bana ba." Tau ke go tšhaba go lêla bana yare "Go lo'ile"
Ya boela ya re "Dinama tsa digobaofe bana wêna o je marapo, Khudu
yare "ke tseba kudu go lêla bana ke hlwa ke ba lêla ka digoba.

Ge tau e sa ile go tsoma, khudu ya šola e ija digoba,
marapo a efo ba a, a re ke mo mênô a bôna a tloga kgwahla.
Ge dinama di fedile a thoma go ja ba a ba tau ka o tee ka o tee.

- 4 Ge e boya ya re "Tlisa bana ba yanye. Ka gobane khudu e
lle bongwe e bala ba bangwe gabedi. Khudu ya no dira byalo e baja.
Go fihlela ge go šala o tee. Tau yare na nka bona ba

ba sa nyanye khudu yare "Gape
mosegare ke hlwa ke ba golêla ditsie."

Tau ya kgolwa. Mohla khudu e jang wa mafêlêlô ka ya kgobo-
tša ka dithata ya phikologa meloreng ya ihlokofatša.

Tau ya boya ya re "Mpontšhê bana" Mokhudu are "Morena,
bana ba llwe ke ditšhwene, ga o bone le nna kele byale, le nna
ke nyakile ke llwê.

Tau yare a reye re ye godi nyaka

Khudu ya re "lesang ke tla ya ke le noši"

Tau ya šala. Khudu ya humana ditshwene di thya moruba di ferile disēka. A fihla go tsona a thakgetse a ba dumediša are "Na mono le thya byang moruba? ba re "Rena rere "Thusu! ba goma fologa ka kalayo more, wase thswariše kala o ya wa"

5 Khudu ya re " Aowa ga go botse e reng "Thusu! kgalē mola re jang bona ba tau re kile ra dirwang?" Dithšweng tša thobōla sereto seo sa khudu ba lahla sa bana.

Khudu ya ba tlogela yare "Salong mo ke sa ya go le tšeela merēpa ya a gomela go tau. Ya fihla ya tšea merapō ya merēpa ya tata tau ka yōna.

Ya tsea dikgofu di sekae ya di hlomēla ka ntlē, go tloga fao ke go leba ditshweneng e rwele segolase ka gare e leng tau.

Ya fihla go tsona yare
"A re thyeng moruba pele
re eja merēpa.

Khudu ya thoma yare "Thusu wa gamma fologa kakala ya more wa se kgwahlišē o ya wa."

Dithsweng tsa thoma tsare "Thusu" Gola re jago bana ba tau kgale re kile ra dirwang?

6 Tahwenyane ye nyenyane e be e dutse kgauswi ga segola ka baka la go duma merēpa ye, e fe la pelo ya go ja. Yare go bona segola se šišinyēga ya nomēla sehlare, ya hlaba mokgoši "Segole sea šišinyēga, se bile sea fēma.

Ditshweng tse dikgolo tša tša e kgadimola tšare " Tloga fa wēna o dira lešata" Ya bona mo segoleng gore ngai?

Ya boela yare "Age batho segolasea phadima ebe e bona leihlō la tau.

Ramaano a bona gore tiego e tswala tahlego, a re

"Etlang re je merepa".

Ditshwene tsa napa tša se sa senya sebaka.

Tshwenyana yona ya se sa dumêla go fologa ka gobane e be e se tse e bone se se diregana mo segoleng.

Dithwene tsa kgopela gore khudu e di rapele tsare di sa pontse ka gobane khudu o dirile moano a rapela thapelo ye telele, tau ya ikhunulla. Ge khudu e re "Amen" di ponyologa tsa humana tau dutse. Tsa se ke tsa kgona go tshaba. Tau ya di bolaya ka moka. Tshwenyana yôna e tšhabile kgale.

7

Sealana le Makgema.

Go be go na le ngwananyana leina la gagwe e le Sealana. Babo ba be ba agile ntlo ye botse ya moleke. Ka letsatsi le lengwê babo ba re "rea huduga mo e tshwenywa ke makgema. Sealana a re ge le tloga nna ke tla sala, le tla atlsetsa magobe. Ba mo tlogela ka moo. Ge mmagwe a tlišetsa Sealana dijo a be a opela kosa na:

are "Sealana Mmawee! Mmawee!

Sealana re ile re re rea

thothoga, Sealana a re ntlo

yeso ya Maleke.

8

Ge mmagwe a relo a napa a bula, a mofa dijo tsela. Ge a lle mmagwe a tloge le diblyana a e gae. Kantheng ge mmagwe Sealana a opela byale, Makgema a a mo ulwa. Makgema o napa a sala a loka go dira kaka mosadi o, fela a seke a kgona go dira byalo ka ena. Sealana a kwe gore ga go diri mmagwe, lekgema la tloga la ya go Phuti lare "Nke a thuse ka Sehlare seo ke tlogo ba le lentsu le * lesêê." Phuti are "O tsee mogoma a re mola o o fisisitse e le o m hwibidu oo metse o se ke wa re Thsuthsu. Lekgema la dira byale, lare mola le metsa la * re se nane lare Thsuthsu.

La tloga la ya go Sealana la nyaka go kgona, felo Sealana a kwa gore ga se mmagwe a re go lona, "Tloga fa ga se wena mma. La tloga la ya go Khudu la re:

"Nke o nthuse ka sehlare sa go dira lentsu gore e be le lesêšê." Khudu ya mo laela gore a metse mamao a mabedi a go swa. Lekgema la dira byalo, la seke la re thsuthsu. La tloga la yo opela ka ka mmagwe Sealana. Sealana a bula lekgema la mo tsea, la mo lokela ka sakeng. La tloga le yena ge le dutse le sepela, la hlakana le mma-Sealana a se ke a tseba gore le rwele Sealana, fela masemo ona a ba le ona.

Mosadi o tloga a kitima a lebile ntlong. A humana ntlo e butswa o se na motho, a ts ba gore o tserwe ke makgema, lela a hlakanang le lona. A goma a kitima a le hwetsa tseleng, a no sepela le lona, tseleng are "lekgoma towe ke tlwele thsetlo e bitsa? baro ge e bitsa ke gore e bone dinosi. Lekgema ka go rata dinosi la re rwala mo ke ye go nyaka seo e se biletsang. La ya Mma-sealana a sala a ntsha sealana a re " Sepela o ye gae ke go boditse kere o salelang?

Mma-Sealana a tsea dinoga le Mokete, dinosi di gagabi ka moka a di lo ela sakeng ya lekgema. Lekgema ge le boya la re tshetlo e mpleteditše noga. Ba tloga bohle Mmagwe Sealana a rwele. Tseleng mosadi a re "Fhaa!" Bo-Rajim wa mosela wa motsweketlana tshetlo e biditse maano rea loga. Lekgema la befelwa la re "Fhaaa!" bo mosadi wa mosela wa motsweketlana motho seeta se ithwele, le be le bona nko Sealana a kamo gare ga saka. Ke moka ba homolelana.

Mmagwe Sealana a mofa morwalo a yo gae. Rajim le yena a phamoga a ya gagwê.

Ge a fihla a re go mosadi a re "Phakisa kapela o hlatswe poto ke apeê motho šo. Mosadi a dira byalo kapela.

Ge mosadi a tlisa poto ka ntlong lekgema la re " Swara mo
o šulê o mmolaya ke sa ya go ja. A tawalela gore a se mo
phonyokhea tshaba. Mosadi ge a bofella a kwa diphepheno
di mo loma a re "Dia ntoma, lekgema la re " o ka fenywa ke ena yowe
awe? Ge ke tla fao o tla hwa. La kgorometsa mosadi ntle, la
11 bofolla dilo tšela tša tswa tsa mo loma. A lla a gwelela mosadi
gore a tle a mmulêlê, Mosadi a gana lekgema la hwela gona ka
mola ntlong. Mpho sa moselawa seripa.

Mosadi le morwa Letsike

Go kile gwa ba le mosadi e mong a hloka ngwana. Ka
letsatsi le leng o tloga a tsea letsopa a bopa seswanthso sa
motho, a mo rekêla marokgo ya napa yaba mosimane a mo rea leina
la Letsike. O be a sia gore letsopa. A tsea Setulwana a se bea
ka mothopeng a mmeya go sona, a no bolela le yena e felâ go sena phe-
tolô. Mosadi yo a be a no bolêla le letsike e ka ke motho,
matsatsi a mangwe a mmetho are " Wena o gana kudu go rongwa.

12 Mogongwê o hwetše a hlabile lesata a sega a re ke bolela
le letsike. Tsatsi le lengwe a mo swaririsi patla a hlwe a
emisitse, bona ba makale gore na motho yo ena o reng a re ge
a dirile selô a name a se dirile ruri ke motho mang?

Ka tšatši le lengwê ge mosadi o tsoga a hwetša Letsike e le
motho, wa nnete. Mosadi a thaba a thoma go mo dišiša.

Letsike a thoma go diša, dipudi tšabô. Ge basimane ba bargwê
ba mmotsisa gore na o be a direbrang kaele, a re, ke be ke lwala.
Gwabe gwa fibla le mo ba tla tseba gore x Letsike e be e le Letsopa.
Mmagwê a mo laela gore a re go a bona pula e hloma a boye gae.
Letsike a no itišetša ka morago ga legora.

13 Ge a bona pula e tla a tshabele ka gae. Mošala morago
Letsike a bona gore go hlwa go dišitše ka morago ga leroga ke tša
bošimane. Ka moso a ya kgojana.

Ge a bona pula e hloma a tloge a re a sešo a fihla ka gae pula ya mo swara ya mo thapiša, a nyaoga, ge a fihla ka gae a kgonoga letšogo. Mmagwe a moroga a re e tla be ya re o be o le motho gona o le letsopa. A mmopelela letsogo lela la tiya.

Letsike a thoma go befelwa. A re ke tla dula ka swele pula ge e nthapisa ya nthapisa. Tšatši le lengwe a re a disitše kgole kgole, pula ya hloma a re a sa re o ya tshaba a mo swara. A thoma go nyaoga. Ge a fihla ka morago ga legora a wa fase a tologa. Mmagwê a re a sa re o yo monyaka a hwetsa morokgo a le tee a tseaa a a fa basimane ba bangwê, a sesa dira e mongwe, a no hloka ngwana.

14

Mašilu.

Go be go na le mosimane e mong, leina la gagwê e le Mašilu. Mosimane yo e be e le setlaela. Ka letšatši le lengwê a ile le mmagwe masemong, a hlwa a gana go thuša magwê. Ge e le mathapama mmagwe a mo fa mmutla o bolailwe ke panagwê.

Mmagwe a o tsea a o phutha botse a o bea godimo ga serotho, a bea dikgonyana godimo. A re "Sepela gae" ge batho ba re o rweleng ka moo o re, ke rwele dihloidi tša nna e fela wena o tla ba o tseba ka pelong gore o rwele mmutla.

15

Ge a sepela a hlakana le banna ba re go ena na o rweleng ka moo, a re, "Ke rwele dihloidi tsa nna" e fela ka pelong gona kea tseba gore ke rwele mmutla. Ba mo tseela ona a ya gae e le fela. Ge babo ba boya baro na mmutla o kae re apeê? A re "Ke hlakane le banna ba re go nna o rweleng ka moo? Nna ka re, ke rwele dihloidi fela ka pelong gona kea tseba gore ke rwele mmutla. Ba se ke ba kgona le go mo fetola. Ba hlaba pudi. Mmagwê a re ge a apeeše monna hlôgô yo pudi, atheng Mašilu yena o logile maano.

DONGEY

J. M. MASILU

K34/99

Mathapama, a ya go tšea papagwe go yo mo kgoka kwa dihlareng. A ile ge a bitsa papagwe a re "A reeê o ye go ntheela sehlaga godimo dimo ga sehlare sea mpalela. Ge papagwe a nametse le yena a namela a bofelela mokgalabje gona koa godimo ga sehlare, a motsola dikobô a di apara a ya ka gae a fihla a re go mmagwe a re mphe hlogo ke je. Mmagwe yena ga a tsebe o hwetsa nka ke monna. Mosadi a tseba nana yela ka moka a fa Mašilu. Mašilu o itia mokgalabje o a popoduma, o dira lentso la gagwê gore e ke ke la papagwê. O bile o isitšê mongatse ka mahlong. Ka gobane ke bosego mokhekolo go bone selô.

- 16 Ge a feditse go ja a tswa a yo kgokolla papagwe a mo fa dikobô tšela. Masilu a se sa ya ka gae a tshaba. Mokgalabje ge a fihla ka gae a re hlogo e kae? Mokhekolo a thoma go makala. Ke ge papagwe Mašilu a hlalositšê mokhekolo ditaba tšê morwa. Ka morago ga matšatši Mašilu a boya, ba se ke ba mo dira selo. A se sa ya ya masemong. A hlwa gae a letile mafsi. Ge mmagwê a boya masemong a hwetsa masulu a sea leta mafsi, a iketse go raloka dikgogo tsa sala di phuma le ditlakala di tsene. Mma a re go yena " O khurumêlê ka maragô a morufsi. Fna a se ke a dira byala a hlwa a dutse godimo go mo tšêga wa mafsi. Ge a boya a hwetsa motho a ihlwetse a dutse motse ga godimo. Mmagwe a boelela a re " O khurumêlê ka molomo wa morufsi. Fna a khurumêla ka modomo wa gagwê, ditêlê tšê hlwa di elela ka mola. Mmagwê ge a hwetsa go le byale, a bona gore ngwana yo o tla ntobiša a sesa mo somisa le nto le ye tee. Mašilu go tloga tšatšing leo a diyo a dutsi. Mphlo sa mosela wa seripa.
- 17

Fêrêrê le Modianong.

Fêrêrê e be e le ngwana wa tšhiwana, a dula ka gabo Modianong. Bjale babo Modianong ba tšhwenya Fêrêrê. Tšatši le leng Mma Modianong a re go bonenyana ba a re eyang le ye nokeng go ya loga thutse. Banenyana ba yo kga thuse bo loga, Fêrêrê a re a sa loga thuse ya gagwe ya wela ka nokeng. A tloga

a kitima a yo botša mmame'age eleng mmage Modianong. Ge a fihla a
mmotša a re " Fya o tsene ka nokeng o e nyake o be o e bonê.
Ngwana o tloga a fihla a tsena a re ge a tsene, a bona tselana a tsee
ka yona ge a sepela ka yona a hwetša mogo o butswitse ka moka
18 e le o moswana, Ware go yena, "Fê êrê, Fêrêrê samma, nke o re
fule re butswitse kudu re bile re a bôla.

A o fula a bea namelo le godimo-dimo a o kgobisa ka moka
a a kgobela fase a se ke a ja le le le tee. A tloga a hwetša
mopanana o butswitse le ona ware, Fêrêrê, Fêrêrê sa-mma, nke
o tle o re fule re butswitse re bile ~~re~~ rea bôla. A yo a o fula
a di kgobela fase a se ke a ja le ye tee a tloga pele a hwetsa
mokgekolwana a tšwelê lekhwekhwê. A re Nke o nh apise mele,
ngwanenyana a mohlapiso.

Ge a mo feditse a mmiletsa ka ntlong a fihla a mo fa dijo.
A re go ngwanenyana hlohlora matrasi a are go a hlohlora a be atšwê
dilwana tse e kang ke dinamedi. Fêrêrê a dira byalo. A dula
le mokhekolo seba a se se teelele, a dira seo mokhekolo a mmotsang
19 sona. Mokhekolo yo leona la gagwe e be e le Šôbane. Ge
ngwanenyana a tennwe are, "Koko Sobane nna ke tennwe ke nyaka
go ya gae. Ke hlolotse bo mmame. Mokhekolo are, go lokile
sepela.

Ge Fêrêrê a tloga, koko Sobane a mo fa koloi e tletše
disaka tša Gauta. Le dilo tse dintsi tšeo a beng a di nyaka.
A pana koloi ka dipere, a ya gae. Ge fêrê o fihla gae mokoko
wa lla ware, konkorokorooo!

O ya tsena Fêrêrê

Seberekisa motse wa gešo,

batho ba tswela ntle ba mmona.

A se saya go mmameage a hwetsa ntlo e agilwe mo lebating
e ngodilwe leina la Fêrêrê. Batho le bona ba sa tsebe gore e
agilwe ke mang. A dira mokete o m golo wa pulo ya ntlo yeo

20 ya gagwê. Mmanegage a ya a mmotsisa gore o sepetse bjang,
 Fêrêrê a se ke a mo fihlela a mmotša, ge a fihla ka gae a re
 go ngwana gagwe Modianong, sepela le wena o ye mo Fêrêrê a.
 tswang gona. Ngwanenyana a ya no eng a fihla a wetsa thutse
 ka nokeng. Ge a tsena ka nokeng le yena a eta a hwetša
 tšeo Fêrêrê a di hweditšeng. A eta a gana ge dihlaro di re e tla
 a re fule. Ge a hwetsa koko-Sobane, a se ke a gana seo a reng a se
 diye.

Ge koko-Sobane a re hlohlora matrasi a se ke a a hlohlora kudu
 Mokhekolo a ikhomolela. A fetša matšatšinyana a se makae a re kea
 tloga ke hlolosotseba gae. Kalebaka la gore a se a kgahliša
 koko Sobane le gona a ganne dihlaro di re mphuule, koko-Sobane
 a mo fax karikana ya Sephuma-magapu a e tlatša disaka tša
 mesidi, a e pana ditonki tša go ota a re, sepela! Modianong a
 tloga ge a fihla, mokoko wa boela wa re, "Konkorokorooo!"

O a tšena Modianong
 sebedu sa motse wa gešo.

21 Ge batho ba re rea lebelela ba diyo hwetša. Bjale yaka
 mesidi e diela pele ge batho ba etswa ka mo gae. Ditonki tšela
 dire swii ka mešidi. Ge mmane a re ke lebelela yaka a ka hwa.
 Ba tsea ditonki tšela le disaka, le kariki ba di fiša.

Phlo sa mosela wa seripa.

Mokhekolwana wa go ja malôkô.

Diphôfôlô di kile tša aga lešaka le legolô, bjale ka mo
 lešakeng go be gona le malôkô a tšona, mosegare ge di boya go tsoma
 tša hwetša malôkô a se gona. Ka letšatši le lengwe ba re, re
 swanetse go bea motho xa yo a tlogo lalela motho yo wa go sala a eja
 malôkô. Ba nama ba bea mmutla. Mmutla mosegare o mogolo ge a dutš:
 ka mo lesakeng, a bona mokhekolo a opela a re,

"Tontolo reo ja malôkô,
 tontolo maloko abo phuti!"

22 Mmutla a mo lesa a tla, ge a fihla, mmutla a re, "Na le reng koko"? Mokhekolo a re, "ke reng ngwana-ngwanaka ke re ke eta ke krogola malokwana mo a se gona"? Mmutla a re, "enong tšea gona mo. Mokhekolo a ja malokō a re mola a khotshe a lokela ka serotong a tloga.

Mmutla a sala a thoma go loga sesego. Ge diphoofōlō di boya tša re, "Na go sadile go e tla mang"? Mmutla a re, "go sadile go etla mokhekolwana e mong, fela gase ka mo dira selo, ke sa mo logela maano". Tša re, na maano ao a gago kea mabjang a go se fêlê, re tla be ra bea e mong. Mmutla a re "nke leleseng. Ba mo lesa. Mokhekolo a no tla, mmutla a no mmoledisa botse a bile a re ge a tloga a mo rwaše.

23 Tšatši le lengwê ge mmutla a šetše a fedistše go loga sexego a phetha sekhumelō, mokhekolo a tswela, mmutla a re " na sebjang koko"? Mokhekolo a re " O logile šešego se sebotše kudu. Mmutla a tsena ka gare a na itebelediša sōna. A tloga a tswa a re, "koko nke le tsereng le lobêlêlêge eba ga sena mengwana, lena le batho ba bagolo lea di tseba, mokhekolo a tsena. Mmutla a re, "ereng ke beeng sekhumelō le bonê ge ebase dutxe botše". Mokhekolo a re "khurumela ngwana-ngwanake" Mmutla a khurumela, a re se bjang? Mokhekolo a re a sa lebeledisa mmutla a kokotela, mokhekolo a sesa kgona go tswa. Mmutla a be a dula mola godimo ga sesego. Ge diphoofolo di boya a re, o kae? a re "Soo kamo" Ba napa ba mo ntsha ba mmolaya. Dinama tsa makhura ba di fa morwa Masekona ka gobane a ba swaretse lenaba, phlo sa mosela wa seripa.

24

Banenyana ba tloga le lekgêma.

Ka letšatši le lengwê banenyana ba matse ka moka ba ile ba tloga, ba ya go apaiša, kwa kgole le gae.

Ge ba dutsi mouwe ba apeile gwa napa gwa tswela lekgêma. Le be le loketše makhura kamo gare a dinala tša lōna.

Ge le fihla la napa la omosa dinala mola mollong. Makhura a le a tologa a rothela ka mollong.

La re go bona arieng lega geso re ye go ja dinama tša makhura ga le bone makhura a rotha?

25 Banenyana ba napa ba kganyoga ba dumela. Go be go na le ngwana e mong a tswela diso, bjale ge a re oya le bona ba mo ganetša. Ba banyenyane ba itshabela. Fna a se ke a dumêla go sala, a nonya a be a fihla nabô. Ba mo lesa. Ge a fihla diso tsa nama tsa fola a kwatla. Leina la gagwê e be ele Dišwadišwane. Ge e le mantsiboa lekhema la ba ruta koša, ge ba e opela a re " Dirang lešaka le khuname le se ke la ntebêlêla. Fna a tsena ka mo gare ga lesaka a bini. Bjale Disodiswane ena a utswi go mo lebêlêla.

Ge a le lebelela a hwetse e se motho e le phôôfôlô. Ge lekge- ma le le tsene a mo le tsena le swere selêpê. O tlar mola a bina a le kgauswi ga e mongwe ngwanenyana, a mo reme ka selêpe; ge a ewa fase a tlare e joo! Ka khutla mosadi wa ka! O tla nama a mo tsea a re ke saya go mo fodisa ka mola ntlong. Ge a fihla o mmolaela ruri. O tla nama a boya a re areyeng re ka sesa opela kag gare ke khutlile mongwê.

26 Ba tla napa ba phatlalala. Ge bo esa o kgonya ntlo yela a beileng mosadi wa go gobotswa a tloge a yo tsoma, ge a sa ile Disodiswane o tla re go bona "Are tshabeng na motho yola ke mmone o be a iphetositse phôôfôlô. Ba tla tho, a go mo roga ngwana batho ba re, "O ne maaka o bona ge o fodile diso tsela, o no ntshitswe ke dinama tsa motho wa batho, bjale o thoma maka a re ke selo. O tla ikhoma lela, ngwana batho, Ge a boya mathapama ge bare go yena, "na yola o mo gobatsang mantsiboya o kae? O tla re o sa alafiwa o tla kgona a tswela ntle, ke mo gobaditse kudu. Mantsiboya ge go lewa ke mosomo, go iwa koseng. Le gona o tla boela a khutla mongwê.

K34/99

27

Ge a khutla yo wa boraro le bona ba thoma go ba le masemo. Mosegare ge a sa ile go tsoma, ba sala ba tshaba. Ge ba tloga ba t tsea dipheta tsa bale ba ga khutliwa, gobane o be a re ge a mo isa ka ntlong ya go alafa a ba tsole dipheta. Bjale ba hwetsa ledipheta tse dingwe tsa go botsha gore o hlwa o bolaya batho.

Mogale a Disodiswane a di olela. Mo diphetheng go be go na le lenakana, ge ba re batswa ka sefero, lenakana la thoma go lla, la "Fše, fše mma ba ile, fše, fše kea le naga.

28

Ba re go disodiswane ba re " lelahlê, ge ngwana a re kea le lohla, la boya la momela dipheta. A re kea le khupa yaba e gona le llang. Yaba mouwe ba tshaba. A ko kore kea le katla, la boya. Yaba lea lla. Lekgema la re le le mo leilo tsomang, la tlwa nke lenakana la lona lea lla. La theeletsa, la theeletsa, la be la tlwa botse. Lekgema la re ke morago la eta la bitsa lea mangwê ba ala banenyana morago.

Banenyana ge ba lebelela morago ba bona lerole le thunya. Ba tshaba ba fihla nakeng ya gabo bona. Ba tshela, yaba ba hlaba mokgosi. Banna ba tswa ba marumo ba a ba hlakanetša. Ge makgema a re a tshela noka, noka ya a kgopa ba hwa, ge ba fihla gae ba botsa batho tsa mo ba tswang, ba dira mokete o mogolo, ba diela disodiswane ka gobane o ba lemositse gore lekgema lena le iphetosa phoofolo. Lenakana lona ya ba gona le llang. Banna ba re re rea lefisa la pala. Ba le ela ngakeng ya le homotša ya le tšea.

29

Kgosi e ya lwala.

Kgosi e kile ya lwala, bjale batho ba sa tsebe gore o bolawa ke eng, e paletse dingaka, bjale ba gopola ngaka ye e leng ka metseng. Batho ba motse ba roma masogana a magolo ba re "Sepelang le yo bitsa ngaka. Ba tloga. Ba etetsa ba ka bogosing pale. Ba tloga le banenyana ba go lekana le bona. Ge ba sepela ba eta ba opela ba re, "Re tlilo bitsa ngaka
tlema, tlema,
kgosi e ya lwala

tlema tlema.

Ngaka ya re e le ka metseng ya re na ge nkatswa mo leka
se tshabe na? Ba re "aowa re ka se tshabe!" Ngaka ya re ge e re
ya etshikinya metse ka moka bja siki-ega. Ba kat ka samorago.
Ya re na ge nka tswa mo le ka se tshabe na? Ba re aowa re ka se ~~ix~~
30 tshabe ya re ge e re e ntsha hlogo, ba tshaba ka moka ba boela gae.
Ge ba fihla ba re "Ga gona motho yo a ka kgotlelelang, nto yela e a
tshosa. Ngwana wa kgosi a re,

"Bitsang ba thaka ya ka ka moka,
re la ya papa a ka se ke a a
hwa batho bale gona.

Batho ba dira bjalo ba ba kgobaketsa le bananyana ba thaka ya
bona. Ba nama tloga. Ba eta ba opela kaka bona bale bare,

"Re tlilo bitsa
ngaka tema, tema,
kgosi e ya lwala, tema
tema!"

Ge ba fihla ngaka ya re,

ka
Na ge nka tswa mo le se tshabe na?

31 Ba re "Aowa re ka se tshabe kgosi e ya lwala. Ya tloma go
itshikinya, ba no ema ba se ke ba tshaba, Gare ge e re kea
emelela, metse a tswa le yona ba se ke ba tshaba.

Ya nama ya tswa, ya dula godimo ga hlôgô tsa bona. Ge etswa
ka mo, metseng, ya tswa le etse a mantsi, a go ba khutsa gore e se
ke ya kgaogana le metse. Batho ba re ge ba re ba lebelela, ba
bona go phadima, ba se ke ba kgona le go lebelela.

Ge ba tsena gae ba e alela magogo gore e se ke ya kgoma
fase, ba tsea magogo a motse ka moka ka gobane e be e le ye
telele kudu. Ya tsena ka ntlong ya humana kgosi ka gona,
ya fihla ya mo alafa a ~~af~~ fola le sefale.

32 Ngaka ye e be le nōga. Ge e etswa mola ya tsea dithebele, ya di bea hlogong ya ngwana wa kgosi, ba e rwala ba e busetsa ka metseng. Ba boela hae. Ge ba fihla gae ba ba direla mokete o mogolo ka lebaka la gobane, ke bona ba tswang go bitsa Noga ya go fayegisa ka mokgwa o.

Bale ba go tshaba ge a etswa ba se ke ba ba fa dijo tsa mokete ba ba uretsa. Ba re go bona ba re "Tlogana le tshabile ngaka le phadilwe ke bana.

33

Mošimane le kêtêla.

Mošimane e mong o kile a re a dišit e ditonki tša lekgowa, la gagwe a bona phukuwe e swere ketela, e etla go yena, ya re go ena, "Mphe ditonki tše ke tla go fa kêtêla ye". Mošimane a gana. Phukuwe ya re go ena, bona! Ya tšea kêtêla yela e be e swere metse, ya e bea fase ya re "skuk-skuk ketel. Ketela yela ya thoma go bela. Mosimane a bona gore lekgowa le tla e kganyoga. Ge a fihla a e bontsha mong wa gage. Ge a mmotsa le yena a bona gore ditonki tsela ga di na mohola wa go swana le wa kêtêla. Mošimane a botsa lekgowa le ka mo a swanetseng go bolela, ge a nyaka go apea teye. Lekgowa la sesa senya sebaka. La re ke sa bona ge eba ke nnete. Lekgowa la tseya ketela la e tshela metse. La e bea fase la re "skuk-skuk ketlela!" Ketlela ya se bele. Lekgowa la diya gantshi-ntshi, ya gana. Lekgowa la thoma go kwata. La re go yena la re, "Na yona phukuwe ge e dira e betse nang"? Mošimane a dumela. Ba re ba sa gakanegile ba bona kgogo ya tshadi leya mokoko di feta ba re go tsona, "Na le ka se ke la yo re nyakela phukuwe na"? Dikgogo tsa dumêla. Ge di fihla tsa humana mosadi wa phukuwe yona e sa ile go tsoma. Ge ba botsisa ba re phukuwe e kae? Ya re o sa ilo tsoma, tša tloga.

35

Tšatši le lengwê ge ba fihla ba mo hwetsa, ba humana e lwala, e bolawa ke hlogo. Ba re e re ge go isetse hlôgô yeo ya gago saphong.

Phukuwe a se ke ya dumela ya re hlogo e ka iswa bjang saphong. Kgoga ya tshadi ya nama ya ema ka leoto le tee, ya hunyetsa le lengwe la se bonale. Ba re go phukuwe ba re bona le sa ile saphong. Phukuwe ya gana.

36 Dikgogo tsa re go phukuwe tsa re o nyaka hlogo e fola? Phukuwe ya re eng. Kgogo yela ya tshadi ya boela tsentsha hlogo ya yona ka lehwapeng. Ba re go phukuwe ba re bona ee iisitse hlogo yela saphong.

Bjale phukuwe ya thoma go kgolwa. Ya re le nna nkisetseng hlogo ya ka saphong. Tsa nama tsa e swara hlôgô tša ekhunamisa ka baka la gobane e be e sa bone e khunametsa fase, kgogo ye ngwe ya tsea selepe ya rema phukuwe. Ya hwa. Ba yo bo-
37 tsa lekgowa gore e hwile. Lekgowa la fihla la fa dikgogo mabêlê ka disaka tše hlano. Phlo sa mosela wa seripa.

Monna o tšea mosadi

Go kile gwa ba le monna e mong a nyaka go tšea mosadi. Papagwe ngwanenyana a re go mohlanka yo a re "Ge o nyaka go tsea ngwana yo wa ka sepela o ye go nyaka sebete sa nyamatsana, o tle o mphe sôna.

Goma o tle tsea mosadi. Mohlankana ka go nyaka ngwanenyana a tloga a yo tsoma dinyamatsana. A ya a yo nyaka mo diphôôfôlô tšeo di dulang gôna.

38 Ge a fihla moo, a humana go le nyamatsane ya mokgalabje, tse dingwe di sa ilo tsoma. A fihla a e bolaya, a e buwa a tsea pelo ya yona. A tsea le mokgopa wa yona a o apara. Ge a m tloga gae o tlogile le mosadi. Ge tssla di boya tša humana e le monna yola. Fêla tša se ke tša mo lemoga. Tšare go yena tša re "Na koko nka le sela thakgala mo mohla. A re aowa bana ba ngwanaka, ke swere ke tlola bo mofa na ya diphôôfôlô tše dingwê. Ga re e apeeng nka se e kgone ke bolawa ke mânô. Ba napa ba gônôwa gore nto ye gase koko a re na.

39 Ba mo apeela yona a ja. Ba tloga ba re "koko a re yeng re yo fofa!"
Ge ba yo fofa ba bona le yona a fofa kaka bona. Ge ba sa ilo tso-
ma ka moswana, monna yola a šala a tshaba.

Ge a sepela mo tseleng a toma lefsikana la boreletšana,
Mašala morago ge a sa kitima, a bona lerole le thunya moragô
a tseba gore ke tšona. A eta a bea mafadi di eta di tōpa, di
diêga. Ge a bona gore di batametšea bea lefsikana lela fase a le
40 namêla. Ge a le namêla, la thoma go gola. Lefsika lela la gola
la lekana le thaba. Ge diphôfôlô tsela di fihla di lebelela
godimo tsa mmona. Bjsle lefsika ka baka la go thedimosa la
di palela. tsabe tsa swarwa ke boroko. Ge a bona gore di
paletswe a fologa, la boyela. A le topa a tloga nalo.
Ge di tsoga tsa hwetsa motho a sego, Tsa thoma gabedi go ktima
tsa mohlankana a lapile a le bea fase la thoma go gola. Tsa
fihla gabedi tša leka go namêla tša palawa. Tsa thoma go swarwa
ke boroko gabedi.

41 Ge di sa ile ka borôkô, mohlanka a thoma go ntsentšha
ditsepu fase. Ge di tsoga tša bona gore motho yola re ka se sa
mmona tsa gomela gae. Monna ge a fihla a fa papagwe ngwanenyana,
sebeta sa nyamatsana. Ke ge a tsea mosadi yola. Mosadi yola a re
go seja, a thoma go nyaka metse, a fetsa metse a ka gae a be a tho-
ma go nwa le a motse ka moka.

Bjale batho ba thoma go mo ganela meetse. Ke ge ba mo
gopotša gore a yo nwa metse a noka ka gobane a feditse metse a
42 motse. Phowa-a-a sa mosela wa seripa. Ke ge a fihla a enwa
mogobe a moko a sesa kgona le go ema. Diphôfôlô ge di fihla tša
hwetša metse a se gōna. Ge di mmotšiša a re, "ke ile kea
emelela, maoto a re kwena bodiba, motsogo a re kwena-bodiba.
tsa re "o tla tsoga o re botsa botse go sasa.

Tša mmeya ka koa mose wa noka, ba yo rwabala. Bosego,
diphukuwe tša

43

tloga tsa yo moja, tša hlapa maoto tša tšea maraga tša tlotša diphiri, ge go esa ba yo tsea mosadi yola tsa humana a se gōna diphukuwe tsa re a re lebeleleng yo a bang le morago maotong tla tseba gore ke yena yo a tshetseng mo a yo motsea ge ba lebelela, ba humana diphiri di na le maraga. Ba re, "Diphiri di na le maraga, ke gore ke tsona tse di lleng motho yo. Diphiri tsa se ke tsa tseba gore di tso tsea kae maraga, molato o phetheletse ka go tsona, ga go sebaka se dirang, ge ese gore ba bolawê.

Diphiri tsa batho tsa bolawa dinama tsa lewa. Phlo-wa-a-a sa mosela wa seripa.

44

Mokhekolo wa go utswa maswi.

Frile e nkane, keketla, ya re e le mokhekolo a dula le ngwetsi ya gagwe, keketla. Bjale mokhekolo ya a re go seje maswi, keketla. A re ge ba sa ile masemong a sala a utswa mafsi. Keketla. Ba re ge ba boya masemong a ye sale a utswa maswi, keketla.

45

Bjale ba thoma a go lemoga gore maswi a utswiwa keketla. Ge ba botsisa mokhekolo yo a re, na gape lea ntseba ga se ke ke ija maswi. Keketla. Monna a re ke swanetse gore ke mo lalele, mosegare a khutla a se ke a ya masemong keketla. Bjale ge a khutile a bona mokhekolwana olwa a yo utswa maswi. A nama a tswa keketla, a re, go yena kantheng ke wena o utswang maswi a. Mokhekolo yola a sitwa le ke go bolêla. Keketla. A nama a hwetsa a hwisa ke go tshoga keketla. Phlo-wa-a-a sa mosela wa seripa.

46

Banenyana ba ya kgonyeng.

File e nkane, keketla ya re e le banenyana, keketla. Ba ya kgonyeng keketla. Bana ba le morodi wa kgosi keketla.

47

Ba tloga, ba fihla kgonyeng ba topelela, keleketla. Ba boya keleketla. Ba fihla mohlabeng ba rola, keleketla. Ba re a re sebaneng re boneng ya nonneng. Keleketla. Morodi wa kgosi o na le mpya. Keleketla. Ge ba sobana, ba hwetsa ngwana wa kgosi a nonne, keleketla. Ba mmolaya ba mo êpêla mohlabeng. Keleketla. Ba fa mpya marapo. Keleketla mpya ya gana. Ga thoma go opela. keleketla, ya re, mmage Bilike,

Bilike, ba mmolaile, Bilike,
ba mpha marapo Bilike,
ka gana, Bilike, ka re, A se je
ngwaneso, Bilike, Keleketla.

Ba tloga ba ya gae.

Ge ba fihla gae mpya ema kgorong ya thoma go opela. Keleketla, ya re, mmage Bilike, Bilike,
ba mmolaile Bilike,
ba mpha marapo, Bilike,
ka gana Bilike, ka re ga se je
ngwaneso Bilike, keleketla.

48

Basadi ba e hlalela ba re Na ke gore mpya ye e bolelang? Keleketla. Basadi ba botsisa banenyana, ba re go bona, Na Bilike ngwana wa kgosi le mo išitše kae? Keleketla. Banenyana ba bona gore ge ese go bolela maaka, "Keleketla, ba re, Bilike o ile ga malome agwê. Keleketla. Batho ba se ke ba kgolwa. Keleketla. Yaba mpya yona ga e khutsi go opela. Keleketla.

Ba tsea nananyana bale ba a lokela ka ntlong ba ba fiseletsa ka gare. Keleketla.

Philo sa mosela wa seripa .

49

Mašilu o ya bogweng.

File e le norwane, Keleketla." Ya re e le Mašilu, Keleketla. Tšatši le lengwe a re go mmagwe a re ke sa ya bogweng, Keleketla. Mmagwe a re sepola. Keleketla.

Bjale mmagwe ka go tseba bošilu bja Mašilu a re go yena, o se ke
 wa eta o fula Mabilo. Keleketla. Mašilu a re ge a dutse a sepela,
 Keleketla. A eta a bona mebilo e le ye meswana. Keleketla.
 A kgotlelela a se ke a e fula. Keleketla. (Pelo a bona
 mmilo yea go phala mebilo ka moka. Keleketla, e le o mokoto,
 50 wa mabilo a maswana, a go kgahlisa, keleketla. a re wa yona, ge
 nka o lesa e tlabane se nna. Keleketla. A o mamela. A o
 fula a ja. Keleketla a re mola a khotshe a fologa, a va pele le
 leeto la gagwe. Keleketla, ge a dutse a sepela a re ge a re
 o tsentsha seatla ka kgotlang a hwetsa thapyana, ya lebilô a
 e ntsha a e lahla, Keleketla. Ge a re kee lahlile a bona e
 boya gape e bolela e re, Mašilu ntete, maselu ntete se ya
 bogweng se nosi se ya le thapo ya bilo. Keleketla. Ge se
 rialo se ra gore, Mašilu o ya le thapo ya lebilô bogweng ga
 51 a ye le motho. Keleketla. Ya no eta e dira bjalo go fihlela
 a fihla bogweng. Ge a tsena ba mo hlakanetsa ya dira ka
 sehêbêhêbê. Keleketla. Ya re, "Mašilu ntetê
 sea bogweng se noši
 seya le thapo ya bilo".

Keleketla. Ge a thoma go dula ka ntlong ba mo dumediša, ya
 thoma go diya kutšwana, ya re,

"Mašilu ntete, Mašilu
 ntete, sea bogweng se noši
 seya le thapo ya bilo". Keleketla.

A swara kgatlo a re ke mo batho ba ka se ekwê, ka nnete
 yaba batho ga se ba ekwa, ka gobane Mašilu a were kgotlo.

52 Keleketla. Bjale ya thoma go dira kudu, ya re,

"Mašilu ntetê,
 seyabogweng
 senoši seya le
 thapo ya bilo".

Ge batho ba ekwa, Mašilu a thoma go tshoga le go
makala. Keleketla. Batho le bona ba makala, keleketla.
Ge ba bitsa batho ba re etlang le bone se re sebonang. Keleketla.
Ba nama ba mo koba ba re motho yo ke moloi, ba re na o llang
53 ka dikgotlong? Keleketla. Mašilu a tloga a ya gae a nyamile.

Bjale ge a e ya gae a eta a nanya. Keleketla. A re bjale
gona mabilo ke tla no eta ke ija ka gobane simo ke swerwe ke
tlalo. Keleketla. A namela mabilo a eta a eja mabilo. Keleketla.
Ge a khotshe a re bjale ke ya gae. Keleketla.

A nama a gopola thapoyela ya go bolela, keleketla. A re e
ka tla ya ba botša gae gore ba tšo nkoba, a ba mo ke tšwang
gōna. Keleketla. A thintho dikgotlo ka moka, keleketla.

54 Ge a fihla gae ba re gox yena ba re na nka o nyamile?
a re, aowa ke llo lapa, gape kowa ke boile bošego bjale ke
etile ke kitima. Letlakala la lebilo le le beng le le ka menong
la thoma go bolêla ke sehêbêbêbê, la re "Mašilo o ne maaka ba
tso mokoba.. Keleketla. ba se ke ba lekwa, Keleketla a phakisa
kapela a tswa. Keleketla. A rirela gore ba se ke ba le tlwa,
Keleketla. Ge a sa re o atswa ba bolela kudu la re "Mašilu ba
tso mo koba mo atswang. Keleketla. Ke ge ba re ba mmita a
nama a tlogile, keleketla, a re ke etla ke sa hlapa meno, a
55 bohloko. Keleketla.

O be a o hlopa meno a diela le gore matlakala a mangwe a se
ke a tla a mmololla ge a apa maaka, keleketla. A fihla a
hlapa meno a be a a dukula, gore go se ke gwa sala le nte.
Keleketla. A be a ao tsola baki gore mongwe ge eba a mo k
mo mometše a se ke a tlwa ge a bolela, keleketla. Ge a tsena
ka mothopeng ba mmotšiša, a ba botsa nnete. Keleketla.
A siya go bolela maaka a tseba gore sesengwe se ka tla sa ba
botsa, keleketla. Mmagwe a re ke go boditse ka re o se ke wa eta
o ija mabilo. Phlo sa mosela wa seripa.

Mosadi wa go hloka bana.

File e nonwane, keleketla. Ya re e le mosadi a hloka bana, keleketla, a ya ngakeng gore e mofe dihlang tsa gore a be le bana. Keleketla.

Ngaka ya re o tseye dithupa tse tharo tsa sehlang se bareng ke mogaba, keleketla, ya re, o di lokele ka dinkgong tše tharo, keleketla. Ya re o re go di lokela o re ka letsatsi le lengwe o di khurumulle, keleketla, o tla hwetsa e le batho. Keleketla. Ya re go mosadi yo, batho bao o tlang go ba hwetsa kamo o se ke wa ba roga. Keleketla. Ge o ka ba roga ba tla boelele sehlang. Keleketla. Ngaka ya tloga, ge e tloga mosadi yola a sala a dira ka mo a laetsweng. Keleketla. Ka letsatsi le lengwe ge mosadi a re kea khurumula a hwetsa ele batho ka nnete, Keleketla. A humana e le banenyana ba babedi, le mosimane a le tee. Keleketla. Bjale ngwanenyana yo mongwe a tšewa, a bekwa Keleketla. Gwa sala ngwanenyana a le tee. Keleketla. Le mosimane, ka letsatsi le lengwe mosadi a humana ngwanenyana a kgopha e le bosego.

58 Mosadi ge a fihla a hwetsa ngwanenyana a kgopha, a re go yena ke gona o kgopha bosego byo? Keleketla. Ngwanenyana a re a sa re kea bolela, mmagwe a re e ya kowa e tla be ya re ee wena motho gona o le thupa ya mogabo! Keleketla. Ngwanenyana a thoma go opela a tloga a re "Mma mma o ile

le bana ba mogaba
le tswa mogabeng".

A tloga lebile bogadi bja mogolo agwe, keleketla. A fihla a mmotsa ke ge ba feta ba bitsa mosimanyana a wabo bona a be a ilo rema. Ba tloga ba lebile mogabeng. Mmabona a koko ba sala morago a ba rapela ba nama ba ganne, ba boela sehlang. Mphlo sa mosela wa eripa.

59

Mokhekolo wa goba le ngwana a e tee o mobotse wa ngwanenyana

F be e le nonwane, keleketla. Ya re e le mokhekolwana a ena le ngwana a e tee wa ngwanenyana keleketla. Bjale ngwanenyana yo a e botse, kudu a phala banenyana ba naga ya mouwe ka moka. Bjale dikgosi di be di mo nyaka. Keleketla.

Bjale mokhekolo yo a sa rate ge ngwana yo a tsewa. Keleketla. Kgosi ye nngwe ya be ya motseya. Ka tsatsi le lengwe ba ga kgosi ye nngwe ba re ba tllilo nywala, ba ba amogela gabotse ba ba thakgalela kudu, ba ba apeyela dijo tse di ntshi, ba direla gore ba lale ba bipetswe. Keleketla, ngwanenyana yo leina la gagwe e be e le Thalekopye.

60

Thalekopye o be a robala nabo ka ntlong e tee. Keleketla. Bosego batho bao ba lala ba se ba robala. Keleketla. Ba lala ba bipetswe, bangwe ba hlatsa. Keleketla.

Bjale ba bona gore ge re ka tsoga re le mo re ka tla ra itshegisa batho. Keleketla. Ba nama ba lala ba tshabile. Keleketla. Ke moka ba nama ba paletswe ke go tsea mosetsana yola a mo botse. Keleketla. Kgoši ye nngwe ya tla ka gobane magosi ka moka a be a mo kwele ba mo nyaka ka moka. Keleketla. Go gana gona o be a sa ke a gana, ge ba mo ferega. Keleketla. Ba re ge ba tllilo nywala le bona ba ba dira kaka ba pele, le bona ba lala ba tshabile, keleketla.

61

Kgosi e nngwe le yona ya tla, ba tllilo nywala. Keleketla. Ba boela ba ba apeela dijo tse dintshi. Keleketla. Bona ba se ke ba ja kudu, ba re ge ba ija tse dingwe ba di khutisa ka morago. Bona ba se ke ba lala ba ema-ema. Ge mmagwe a tsoga a re na baeng bale ba kae a re ba gona, keleketla.

62

Ka gobane bale ba pele ge a tsoga a ba butsisisa a re ba kae? Thalekopye a re ba tshabile. Mmage a re, re ba lokisa ka se go bônê. Bjale bauwe ba go sebipelwe ga ge re ba kae, a re siba ba gona. Bjale mosegare ge a dutse a ba apeela, a soma, a ba kgonamele, keleketla, bjale x o be a na le lenakana kamo

maragong. Keleketla. Bjale batho bale ba bona gore na re ka se kgotlelele motho wa lenakana ka maragong. Keleketla. Ba re go tloga ba name ba tshabile ba sesa boya. Keleketla. Ba hangwe le bona ba tle, keleketla. le bona ba la e ba

63 tshabile, ba bipetswe. Bangwe ba tshabe lenakana, keleketla. Bjale gware go tla ba mafelelo, bona ba se ke ba ja kudu, keleketla. le ge ngwanenyana a ba bontsha lenakana ba se ke ba tloga, keleketla. Gosasa ge mmagwe Talcoppe a ngwana baeng ba g robetse bjang a kwa ngwana gagwe a re ba gona mma! Keleketla. Mokhekolo a thoma go nyama a tseba gore bjale gona ba batla go mo tsea. Ba be ba tsoga ba tloga botse ba mo nywetse, Keleketla. Ba mo tsea yaba mosadi wa bona. Mokhekolwana o feletswe ke maano. Phlo sa mosela wa seripa.

64

Mašilu le Mašilwana.

File e nonwane, Keleketla, ya re e le basimane bale madisong, Keleketla. Gwa tswela go bona nonyana ye kgolo ba re ke kgokomodumo. Mo gare ga basimanyana go be go na le mosimanyana yo mongwe a tswela diso, Keleketla. Nonyana yela ya re go yena ya re, na ge nka go fodisa diso tse tsa gago o ka se botse motho nang? Keleketla. Mosimane a re nka se botse motho. Keleketla. Ya hlomola lefofa la yona ya le fisa, Keleketla.

65 Ya re gola le swele ya re go yena ya re le šilō. Keleketla. Yare le phuphe mo mmeleng wa gago. Keleketla. Mosimane a tsea lerole lela la lefofa a iphupha ka lona, le gore diso tsela di tlogile neng a sesa di bona. Keleketla. Ge ba fihla gae mosimane yola a gaka batho. Keleketla. Ge ba mmotsisa a se ke a ba botsa. Keleketla. Ba mo tsotelela a be a bolela anheng ge a bolela bjale, nonyana yela e khutile e ya mo otlwa. Keleketla. Ya befelwa kudu ya tloga gosasa ge ba ilo disa gabedi nonyana yela ya fihla. Keleketla. Ya re go yena yare na gase wa bo sa motho nang? Keleketla. Mosimane a re, ga gona leyo ke mmoditseng. Ya nama ya thoma go kwata ya diya ka bogale ya re, ke re na ga go

66 na yo o mmoditseng nang? Mosimane a thoma go katologa a re aowa, ga se ka botsa motho.

Keleketla Ya re a ne maka o hlomanka gase ka go o kwa mola o ba botsa? Ya mo kitimisa keleketla. Bjale ya thoma go iphetosa phôôfôlô. Keleketla. Bale ba bangwe le bona ba thoma go tshaba. Ya mo swara ya mo metša. Keleketla. Ya kitimiša le ba le ba bangwe ya ba metsa, ya metsa le diphofolwana tseo ba beng ba di dišitše. Keleketla. Ya ya le motseng bjale ya metsa batho ditlo dikgomo, dikgogo, dipitsa, disaka, dilo ka moka tsa motse, Keleketla.

67
68
Leeba la fihla go mosadi yo mongwe la re, Thatha khurwana, ke go botse, keleketla. Mokhekolo a tsea dithoro tsa mafela a le efa, la ja. Keleketla. La re go mosadi yo la re Tsea kgopa o tsene ka gare. mosadi a phakisa a tsena ka gare ga kgopa. Keleketla. Ge kgokomodumo e metsa kgopa yela, kgopa ya e kwela fase. Ke ge kgokomodum e lapa go e metsa. Ya e tlogela. ya metsa dilo tsa motse ka moka. Gwa sala kgopa e tee. Ka moso mokhekolo a tswa a humana e le yena a e tee gare ga motse. Keleketla. Bjale a maketse gore o tla ja eng ~~xx~~ o tla aparang kgo- komodumo e meditse le ka mapai? Keleketla. A bona a tswela selo se kang se ntshwe mo khurung. Keleketla.

69
Leeba la tla go yena gabedi la re go yena, phula sentshwe se se leng mokhurung ya gago. Keleketla. Mokhekolo a phula gwa tswa madi a go tlala nkgo. La ge yena la re o khurumâlê, ka letsatsi le lengwe o ne o khurumula. Keleketla. Ge a khurumula a hwetsa basimane ba babedi le dampya tsa bona. A re ke Masilu le Masilwana. Keleketla. Mosadi a re, go bona, lea bona bana ba ka, le re ge le ilo tsoma le re ge le bone phôôfôlô ye kgolo ye ntsho ya montsebetsebe le e bolaye le re go e bolaya le tle le mpitse. Keleketla.

70
Tšatši le lengwê ba ilo tsoma, mongwe a leba kowa, mongwe a le yena a leba kowa. Ge Masilu a sepela a bona mogo o butswitse a o namela, keleketla, a o fula. Ge a sa nametse a bona phôôfôlô yela mmagwe a ba laetsang yona. Keleketla. Ya tla go yena ya re, Mphulele mago le nna ke je, keleketla. A e fulela ya ja ya fetsa a go butswa. Keleketla. Mosimanyana a re,

- 71 a go butswa a fedile go setse a dimpathsehla. Keleketla.
Ya re, Leona ke a ja mphulele, e fulela. Keleketla. Leona a fe-
la. A re bjale go setse makaka. Keleketla. Ya re le ona ke
a ja mphulele. Keleketla. Mosimane bjale o tahile. A e
fulela makaka a le ona a fela. Keleketla. A re go yona le maka-
ka bjale a fedile. Keleketla. Ya re mphulele dithabe. Keleketla.
- 72 A e robela dithabe tse di nyenyane, Keleketla. Le tsona tsa
fela. Bjale mosimane o tshogetse pelc-pelc bjale o nyaka
masilwana ka machlo. Keleketla. Masilwana le yena o sa ile ga
gagwe. Ge a e botsa a re, Le tsona di fedile, ya re nkgele tse
di kgolwanyana tsa go feta tseuwe o dutseng o nkgela tsona.
Keleketla. Mosimane a boela a re di fedile. Keleketla.
- 73 Bjale ya re nkgele tse dikoto le tsona kea di nyaka. Keleketla.
Mosimane bjale a thoma mosomo o mogolo wa go roba dithape tse
dikoto. Keleketla.

Ge di fela ya re nkgele tse dingwe tse dikoto go feta tse.
Keleketla. Bjale le go setse tse mosimane a itshwareletseng ka
tsona, Keleketla. Mašilu bjale a thoma go letsa nakana a re,
"Hee-e Masilwana phakisa le dimpya ". Yaba ge a realo o roba tse
dingwe tse di kgolwanyana. Keleketla. Mašilwana a phakisa ka-
pela le dimpya. Keleketla. Ba fihla ba e sasametsa dimpya tsa
e goba, keleketla. F re ge e re e ya di metsa ditswe ka morago.
Keleketla. Go fihlela go di e lapisa, e bile e fenywa.
Keleketla. Tsa e bolaya, keleketla. Ke ge ba e bona ba re
phoofolo ye ke yona ye mma rena a ileng ge le e bone le mpitse.
Keleketla. Yo mongwe a tloga a yo bitsa mokhekolo gae
Keleketla.

- 75 Ge a yo bitsa mokhekolo gae a eta a apela a re ke yena
mmagwe a e lle batho e feditse go setse bo mma-Mašilu. Batša
senthewe seropeng sa tswa Mašilu le Masilwana. Keleketla.
Ge mo x mokhekolo a etlwa kopelo yeo a tloga ka lobelo. Keleketla.
A hlakana le Masilwana a tlile go mmitša. Keleketla. Ke ge ba
tloga ba ya mo ba e bolaetšeng gona ba hwetsa Mašilu a sa e letile.

76. Keleketla. Mosadi ke ge a fihla a thakgala a re ke yona bana ba ka. Keleketla. A ba reta a re go bona, tseang mefaka le e buwe gabotse. Keleketla. A re le se ke la e phula le tlose mokgopa wa ka ntle fela. Keleketla. Ke ge ba e bwa ba e fetsa. Keleketla. A re go bona e phuleng. Keleketla. Le e phule gabotse le se ke la fihlisa mefaka ka koa gare ga mpa ya yona. Keleketla.

77

Ba e phula botse ka gare ba re ge ba re ba phula ba hwetsa dilo ka moka tseo e di meditseng. Keleketla. Ba humana batho ba motse wa gabo bona ka moka, le ka dikgomo tsa bona le le ka dikgogo le dintlo, le dimpya ka moka di be di sa phela. Ke ba di ntsha botse ka moka. Batho bale ba thakgala ba botsisa mokhekolo yo ka moo o phologileng ka gona. Keleketla.. Ke ge a ba botsa, a bile a ba botsa le tsa basimanya a ba ba gagwe. Keleketla. Batho ba namile ba rera gore mokhekolo yo e swanetse goba yena kgosi ya sechaba se. Keleketla. Bjale ba bangwe batho ba gana ba re kgosi e ba cana yela ya pele. Mokhekolwana a thoma go kwata a re nkare ke ba pholositse ba boela ba se nteboge nang? Keleketla.

78

79. Mokhekolo a re, ge le sa tsebe ke bitsa kgokomodumo yela gape, ya le metsa. Keleketla. A re, nna kea tseba mo ke tlogo go tshabela gona. Keleketla. Batho ba nama ba thoma go tshoga ba re gona ge e se gore e be kgosi. Keleketla. Ba re le ge a ka hwa morwa wa gagwe re tla mmeya bogosing. Keleketla.
80. Gore a dule sebakeng sa mmagwe. Keleketla. Ba re le ge Barwa ba mokhekolo yo ba ka hwa re tla bea ditlogolo tsa bona goisa-isa. Keleketla. Ba re ge re ka se dire bjale mo gongwe mokhekolo o tla ruta bana ba ba gagwe go dira kgokomodumo ye nngwe ya tla ya fetsisa setababa se sa tloga sa hwelela. Ba dira mokete o mogolo ba beya mokhekolo setulong sa bogoši. Keleketla. Ba dira ka mokgwa o ba boletseng gore ba beye barwa ba mokhekolo setulong ka morago ga gagwe. Phlo sa mosela wa seripa.